

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.V.37.425/2025/9.
A tanács tagjai: dr. Márton Gizella a tanács elnöke
Ságiné dr. Márkus Anett előadó bíró
dr. Darák Péter bíró
dr. Demjén Péter bíró
dr. Stefancsik Márta bíró
A felperes: Heineken Hungária Sörgyárak Zrt.
(9400 Sopron, Vándor S. út 1.)
A felperes képviselője: Siegler Bird & Bird Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1051 Budapest, Széchenyi István tér 7-8.) mint
kézbesítésre kijelölt, továbbá helyettesítési
meghatalmazással:
Dr. Nanyista László Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1051 Budapest, Széchenyi István tér 7-8.);
Dr. Arányi Dániel Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1051 Budapest, Széchenyi István tér 7-8.);
Kutai Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1051 Budapest, Széchenyi István tér 7-8.)
Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(1026 Budapest, Riadó utca 1-3.)
Az alperes képviselője: dr. Ay Zoltán Nándor és dr. Bárkányi Tímea
kamarai jogtanácsosok
A per tárgya: versenyfelügyeleti eljárás során hozott határozat
jogszerűségének vizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes (7. sorszám)
A felülvizgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
105.K.703.839/2024/6. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 105.K.703.839/2024/6. számú ítéletét – az indokolás módosításával – hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 825.500 (nyolcszázhuszonezer-ötszáz) forint felülvizsgálati perköltséget.

A feljegyzett 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 7/B. § (8) bekezdés a) pontja szerint jelentős piaci erővel (a továbbiakban úgyis mint: JPE) rendelkező gyártó, mely a hollandiai székhelyű Heineken N.V. 50,005 %-os tulajdonában álló Heineken International B.V. leányvállalata. A felperesi leányvállalat forgalmazza Magyarországon a vállalkozáscsoport vállalkozásai által gyártott sörmárkákat.
- [2] A felperes a vállalkozáscsoportba tartozó márkák esetén egységesen, ugyanazon tartalmú szerződésben állapodik meg partnereivel, a Horeca (hotel-restaurant-café piaci szegmensbe tartozó, vagyis a szálláshelyek, valamint az ételt és/vagy italt felszolgáló vendéglátóipari létesítmények gyűjtőneve) egységekkel a termékek forgalmazásához kapcsolódó egyes kérdésekben. Ilyen Horeca egység a Budapest XI. kerületében található Nádas Söröző nevű vendéglátó üzlet (a továbbiakban: italt árusító vendéglátó üzlet, vagy úgyis mint: üzlet), amelyet a Woda Bt. (a továbbiakban: Bt.) működtet.
- [3] A jelen jogvita szempontjából a relevánsak a felperes és a Bt. között létrejött forgalmazási szerződések (a továbbiakban: Szerződés), amelyet a felek megkötöttek. Az üzlet 2021-es itallapján 6 féle csapolt és 17 féle palackos/dobozos sör szerepelt; a csapolt sörök között csak a Heineken termékei voltak megtalálhatóak, amelyek hordós termékek; a palackos, dobozos kiszerezésű sörök között a Heineken termékein kívül még 2-féle Dreher termék volt elérhető.
- [4]
- [5]

[6]

[7]

[8] Az alperes 2021. december 20-án versenyfelügyeleti eljárást indított a felperessel és a Bt.-vel szemben azt valószínűsítve, hogy a Bt. összes sörbeszerzésének több mint 80 %-a a felperestől származott az adott naptári évben. A vizsgált időszakot kezdetben 2021. augusztus 31-i időponttól határozta meg, majd a vizsgált időszakot kiterjesztette és 2021. május 20-i kezdő időponttól vizsgálta a felperes és a Bt. sörtermékek beszerzésével kapcsolatban tanúsított magatartását. Vizsgálta az üzlet termékkínálatát, a sörbeszerzések szerződéses hátterét, a Bt. és a felperes közötti jogviszonyt, a szerződés tárgyát, a marketingre vonatkozó rendelkezéseket, a forgalom nyomon követésére, a szerződésszegés következményeire vonatkozó rendelkezéseket, a szerződéskötés folyamatát és a Bt. sörbeszerzéseinek tényleges alakulását. Vizsgálatának részét képezte annak áttekintése, hogy miként alakult a Bt. esetében a felperessel a vizsgált időszakon kívül, a Szerződést megelőzően kötött megállapodás szerinti, valamint a Szerződésben megjelölt mennyiségi elvárások teljesülése, a kapott kedvezmények köre, a sörbeszerzés gyártók közötti megoszlása. Az alperes beszerezte a felperes és a Bt. észrevételeit.

[9] Az alperes a VJ/51-93/2021. számú határozatával (a továbbiakban: alperesi határozat) megállapította, hogy a felperes és a Bt. megsértették a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését azáltal, hogy a közöttük 2021. és 2022. évben létrejött együttműködés, üzleti kapcsolat felperes által kialakított és alkalmazott feltételei arra ösztönözték a Bt.-t, hogy sörbeszerzéseinek 80%-ot meghaladó hányadát a felperes termékeiből valósítsa meg. Megtiltotta a jogsértő magatartás további folytatását és a felperessel szemben 15.000.000 forint versenyfelügyeleti bírságot szabott ki, valamint a felperest a határozat kézhezvételét követő 60 napon belül olyan megfelelési program kialakítására kötelezte, amely biztosítja, hogy a Horeca egységekkel folytatott együttműködése során nem kerülnek alkalmazásra olyan üzleti feltételek – sem közvetlenül, sem közvetve, a nagykereskedelmi partnereken keresztül érvényesítve – amelyek önmagukban vagy együttes hatásuként arra ösztönzik a vendéglátó üzleteket, hogy beszerzésük 80%-ot meghaladó részét a felperes termékeiből elégtessék ki. Előírta, hogy a

megfelelési programnak részletesen tartalmaznia kell mind a felperes, mind a Horeca egység ennek megvalósításához szükséges feladatait, intézkedéseit; a megvalósítást a felperes a határozat kézhezvételét követő 90 napon belül köteles az alperes számára igazolni.

- [10] Indokolásában ismertette a Kertv. 7/B. §-ának célját, az egyes jogfogalmakat (üzlet, vendéglátás, sör, gyártó), és a jognyilatkozat fogalmával kapcsolatban a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. §-ára, 6:10. §-ára hivatkozott.
- [11] A határozat 97. pontjától kezdődő VI.1. A vizsgált magatartás jogi értékelése cím alatt kifejtette: mivel a jognyilatkozat fogalma tágran értelmezendő, álláspontja szerint – az idézett jogalkotói szándékkal – a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a gyártó és a vendéglátó üzlet közötti jogviszonyban nem tanúsítható olyan *magatartás*, illetve nem alkalmazhatóak olyan kereskedelmi feltételek, amelyek *célja* vagy *hatása*, hogy valamely vendéglátó üzlet sörbeszerzésének több, mint 80%-a ugyanazon jelentős piaci erejű gyártótól származzon (a határozat 125. pontja). Megállapította, hogy a felperes és a Bt. piaci helyzete eltérő, az együttműködésük feltételeire gyakorolt hatásuk több szempontból is aszimmetrikus. Indokai szerint a tényleges sörbeszerzéseket csak annyiban tekintette relevánsnak, amennyiben azok feltételeire, körülményeire az eljárás alá vontak, különösen a felperes befolyással bírtak, a felperes és a Bt. jogviszonyát érintő körülményeket együttesen értékelte. Kiemelte, hogy a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése nem csak a de jure, hanem a de facto (kedvezmények, marketing támogatások révén elért) kizárólagosságot is tiltja; a jelen esetben a felperes által biztosított kedvezmények mértéke és érvényessége összességükben a Bt.-t arra készítette, hogy a csapolt sört kizárólag a felperestől szerezzék be (a Szerződés erre vonatkozó rendelkezéseit a határozat 146. pontja tartalmazza). Értékelésébe vonta egyrészt azt, hogy a felperes rendszeresen látogatja az üzletet, ezért tisztában van azzal, hogy ott más sörgyártó sörcsapja nincs felszerelve, másrészt pedig azt, miszerint nyilvánvalóan kivitelezhetetlen az, hogy a Bt. naptári éven belüli teljes, felperestől különböző gyártótól származó sörbeszerzésének aránya a 20 %-ot elérje. Megállapítása szerint a felperes által kialakított feltételek – együttes hatásuk révén és főleg a kedvezmények biztosításával – arra ösztönözték a Bt.-t, hogy sörbeszerzéseinek 80 %-ot meghaladó hányadát a felperes termékeiből valósítsa meg, függetlenül attól, hogy a tényleges beszerzési arányok az év közben folyamatosan változhatnak (határozat 128-136. pontjai, továbbá 146. pontja).
- [12] Az eljárás során tett ügyfélnyilatkozatokra tekintettel megállapította, hogy a Kertv. alperes általi értelmezése nem sérti sem az Alaptörvényt, sem az Európai Unió jogát; a korábban készült ágazati jelentés nem az egyedi jogviszonyok részleteinek vizsgálatáról szól, a Kertv. rendelkezéseire a jelentősebb italgyártók hozzáigazították a szerződéskötési gyakorlatukat. A felperessel szemben alkalmazott versenyfelügyeleti bírság kiszabásának indokait, valamint a megfelelési programra előírt kötelezések részleteit a határozat VI.3. pontja tartalmazta.
- [13] Az alperes a jogkövetkezmények körében többek között a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 76. § (1) bekezdés f) pontjára hivatkozott, a Tpv. 76. § (1) bekezdés h) pontja alapján a jogsértő magatartás további folytatását megtiltotta, az arányos és a jogsértés megszüntetéséhez vagy a jogsértés hatásainak kiküszöböléséhez szükséges kötelezettségeket – így a magatartásra vonatkozó intézkedéseket – a Tpv. 76. § (1) bekezdés i) pontja alapján előírta. Utalt arra, hogy a Bt.-vel szemben figyelmeztetést alkalmaz, míg a felperessel szemben indokoltnak tartja a Tpv. 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján bírság kiszabását. Hivatkozott egyebek között a bírság összegszerűségét tekintve a Tpv. 78. § (3) bekezdésére, a GVH Elnökének és a GVH Versenytanácsa Elnökének 1/2021. közleménnyel egységes szerkezetbe foglalt 1/2020. közlemény (a továbbiakban: Bírságközlemény) 8., 9., 10. és 13. pontjaira. Az alperes a határozat 171. pontja alapján a jogsértés súlya körében figyelemmel volt arra a körülményre, hogy a Kertv. rendelkezéseinek megsértése esetén a verseny

veszélyeztetettsége a GVH gyakorlatában alapesetben mérsékeltebbnek minősül; a konkrét esetben pedig arra, hogy a verseny veszélyeztetettségét növeli, hogy a *magatartás hatásaként* a piacra való belépés lehetősége továbbra is korlátozott maradt, azaz kizorító jellegű magatartásról van szó. Kiemelt fokú felróhatóságként értékelte, hogy a jogsértés elkövetésére annak jogsértő jellege tudatában, szándékosan került sor. A felperes magatartása a kisüzemi sörfőzdek piacra jutásának elősegítését szolgáló jogalkotói szándék megkerülését szolgálta. Figyelembe vette továbbá, hogy a magatartás nem az árakat, hanem elsősorban a verseny egy másik fontos dimenzióját, a választékot érintette. A piaci hatást és a jogsértő vállalkozás piaci helyzetét illetően azt értékelte, hogy a felperes a sörforgalmazási piac három jelentős, közel azonos súlyú szereplője közül az egyik, és hogy magatartása – tekintettel a széles körben alkalmazott mintaszerződésekre – feltehetőleg számos további vendéglátó egységet is érinthetett, azaz az üzletfelek széles körében érvényesülhetett. A javára értékelte ugyanakkor, hogy a kapott kedvezmények a Bt. számára előnyösek voltak, enyhítő körülményként értékelte, hogy a Kertv. érintett rendelkezése kapcsán nincs kiforrott joggyakorlat.

A keresetlevél, a védírat és a felek perbeli nyilatkozatai

- [14] A felperes keresetlevelében elsődlegesen az alperes határozatának megsemmisítését, másodlagosan a jogsértő magatartás további folytatásától való eltiltás, a versenyfelügyeleti bírságra és a megfelelési programra kötelező részek vonatkozásában a megsemmisítést, és e körben az alperes új eljárásra kötelezését kérte.
- [15] Eljárási jogszabálysértésként az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdésének megsértését állította a megfelelési program kialakítására vonatkozó rendelkezés tekintetében. Annak végrehajtása horizontális és vertikális versenykorlátozást is előidézne, valamint lehetetlen elvárást jelent, következményei ellentétesek a jogalkotói céllal, csökkentik a fogyasztói jólétet.
- [16] Az anyagi jogi jogszabálysértések körében állította, hogy az alperes a Kertv. 7/B. §-át kiterjesztően értelmezte, mely kiterjesztő értelmezés sérti az Alaptörvény XXIV. cikkét. Vítatta, hogy az általa nyújtott kedvezmény közvetlenül vagy közvetve, összességében arra ösztönözte a Bt.-t, hogy csak a felperes által gyártott sörtermékeket szerezzék be. Sérelmezte, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a Horeca piac sajátosságait, a fogyasztói igények sörkínálat alakító és ezzel a sörbeszerzést befolyásoló erejét. Az alperes a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésben írtaknak olyan értelmezést tulajdonított, amelyet sem annak szövege, sem a Kertv. indokolása nem támaszt alá. Az alperes a jognyilatkozat fogalmát is kiterjesztően értelmezte (lásd határozat 138. pontja), tévesen jutott arra a megállapításra, hogy gyártóként felelőséggel tartozna a Horeca egység tevékenységéért. A jognyilatkozat alperes általi értelmezése – amely nem a jogszabály szövegéből indul ki – contra legem értelmezéshez vezet. Az alperes továbbá önkényesen – a jogszabályhoz fűzött indokolással sem összhangban –, a tényleges beszerzés alakulását is követelménynek vette. A felperes mesterségesen kiterjesztő értelmezésnek tartotta, hogy a „jognyilatkozat” a Bt. sörbeszerzésével kapcsolatos teljes kereskedelmi kapcsolat minden cselekményére kiterjedne, miközben a határozat is tartalmazza, hogy a Bt. beszerzéseinek 80 %-ot meghaladó mennyiségi vállalásáról a Szerződésben nem rendelkeztek.
- [17] Álláspontja szerint a kedvezményekről szóló kikötések ösztönző hatását az alperes csak állította, de nem bizonyította (a Bt. egyébként a vendégkörének preferenciája miatt szerez be további sörtermékeket tőle); figyelmen kívül hagyta, hogy a vállalt hordós mennyiség teljesítését követően a Bt. teljes leendő beszerzését megcélozhatják a versenytársak, illetve a Bt.-nek volt lehetősége a versenytársak termékeinek kihelyezésére a palackos sörtermékei készleten tartási kötelezettsége mellett is. Kifejtette, hogy a Szerződésben rögzített 75%-os

kedvezményt meghaladó beszerzési kapacitás nem korlátozza a hasonló vagy nagyobb kedvezmény elérését. A Szerződés rugalmas eltérést is lehetővé tesz a mennyiségi vállalástól: a felfelé történő eltérést nem szankcionálja, a lefelé történő eltérést pedig csak abban az esetben, ha a tényleges beszerzés 30 %-kal elmarad a várt mennyiségtől.

- [18] Állította, hogy a Szerződés megfelel a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének; mintaszerződését már a jogszabályhely szövegének hatályba lépése előtt módosította. A mintaszerződéstől továbbá a tárgyalási folyamatok során a felek el is térhettek. Az alperes figyelmen kívül hagyta a saját megállapításait is, amelyeket a korábbi ágazati vizsgálata (2023-as Jelentés az alkoholos és alkoholmentes italtermékek magyarországi vendéglátóipari egységekben történő forgalmazásának piacán lefolytatott ágazati vizsgálatról) során tett.
- [19] Hatásköri kifogást is tett, kifejtette, hogy az alperes jogalkotási tevékenységet végezve, saját hatáskörén túlterjeszkedve alkalmazta a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének egy nemlétező, contra legem értelmezett normaszövegét rá nézve.
- [20] A határozat jogsértés megtiltására vonatkozó rendelkezését és a bírságszabást is támadta.
- [21] A jogalkalmazás alkotmányosságának vitatása mellett a Kertv. 7/B. §-a normakontrolljának kezdeményezésére is indítványt tett, valamint előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezését kérte, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 34. cikk és az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 16. cikk sérelmére utalva.
- [22] Az Alkotmánybíróság 3354/2024 (X. 08.) határozatának (a továbbiakban: AB határozat) ismeretében hangsúlyozta a Kertv. 7/B. § alkalmazásában rejlő értelmezési bizonytalanságot azzal, hogy ő maga nem tett olyan egyoldalú jognyilatkozatot, ami a Bt. sörbeszerzéseinek 80 %-át meghaladó mennyiségi elvárást írna elő.
- [23] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a határozat nem sérti a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését, a felperes által kialakított üzleti feltételek – és nem a tényleges beszerzési adatok – alapján állapította meg a jogsértést (határozat 135-136. pontjai). A Bt. tényleges beszerzési adatait a tényállás részeként ismertette, a jogi értékelésben ezzel összefüggésben csak arra utalt, hogy a 80% feletti beszerzésre ösztönzést a felperesnek is fel kellett ismernie; a tényleges értékesítéseket csak annyiban tekintette relevánsnak, amennyiben azok feltételeire a jelentős piaci erejű felperes hatást gyakorolt (pl. a konkrét esetben az alkalmazandó kedvezmények meghatározása révén). A felperesnek nem a Horeca egység független piaci magatartását róttá fel, hanem olyan üzleti feltételek meghatározását, amelyek a Bt.-t arra vezették, hogy az összes sör beszerzésének több mint 80 %-át felperesi gyártó termékeiből szerezze be.
- [24] Álláspontja szerint a jognyilatkozat törvényi fogalmát jogszerűen értelmezte, nem alkotott jogot. A felperes az, aki figyelmen kívül hagyta, hogy egy kedvezmény általánosan is, különösen pedig a vizsgált hűségkedvezményként lényegi jellegéből adódóan rendelkezik fogyasztásra ösztönző hatással, potenciállal, egyébként gazdaságilag racionális gyártói magatartást feltételezve a gyártó nem ajánlana kedvezményt. A konkrét esetben részletes indokát adta a kikötések 80 % feletti beszerzésre ösztönző hatásának. Kiemelte, hogy a felperes tévesen értelmezte az ágazati vizsgálat alapján készült jelentést, ahogyan a Kertv. 7/B. § (1) bekezdéshez fűzött jogalkotói indokolást is, amit hiányosan is idézett, mert az egészében úgy szól: „A javaslatnak nem célja betiltani a kizárólagossági szerződésekkel biztosított kedvezményeket, ha ezek a megállapodások a jogszabályi feltételeknek egyébként megfelelnek”.
- [25] Nem tartotta életszerűnek, hogy a elérését követően a Horeca egység teljes beszerzése bármely versenytárs számára szabadon támadható, mivel a váltás jelentős adminisztratív és pénzügyi terhekkal jár, ezt a határozatban is indokolta. A megoldási javaslatára tett kifogásokat sem osztotta, és a jogkövetkezmények, a bírság kapcsán felhozott

sérelmeket sem. Állította, hogy az Ákr. 81. § (1) bekezdését nem sértette meg. Az Alkotmánybíróság egyedi normakontroll eljárását és az előzetes döntéshozatal kezdeményezését nem tartotta indokoltnak.

Az Alkotmánybíróság határozata

- [26] Az elsőfokú bíróság által előterjesztett – a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése, (7) bekezdés b) pontja és (8) bekezdés a) pontja normavilágosság követelményének való megfelelést vitató – bírói kezdeményezést az Alkotmánybíróság elutasította a 3354/2024. (X. 8.) AB határozattal (a továbbiakban: AB határozat). Határozatában kiemelte: önmagában az, hogy a Kertv. 7/B. § szerinti jognyilatkozat értelmezése kérdést vet fel a Ptk. jognyilatkozatra vonatkozó szabályaira figyelemmel, nem haladja meg a jogalkalmazó megengedett értelmezési kompetenciáját. Az eljáró bíróság az előtte folyamatban lévő ügy körülményei alapján maga állapíthatja meg, hogy az adott jogviszonyra a Kertv. 7/B. §-ának hatálya – a Ptk. szabályaira figyelemmel – kiterjed-e. A sör gyártójának fogalma olyan jogbizonytalanságot nem vet fel, mint a 14/2024. (VII. 8.) AB határozatban vizsgált termékfajták esetében. A bíróság az Alaptörvény 28. cikkéből fakadóan a bíróságot megillető értelmezési kompetencia keretei között maga állapíthatja meg a norma Alaptörvénnyel összhangban álló tartalmát. Az indítvány elbírálásakor hatályos Kertv. 7/B. § alkalmazása körében a gyártóra vonatkozatható szabályozás, illetve annak hiányos volta felvethet értelmezési bizonytalanságot, ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az indítvánnyal támadott szabályozás olyan mértékben homályos, hogy annyira ellentmondásos helyzetet teremt, ami az Alaptörvény B cikk (1) bekezdését sérti.

A jogerős ítélet

- [27] Az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletével megsemmisítette az alperes határozatának a felperes vonatkozásában jogsértést megállapító, jogsértés folytatását megtiltó, a felperessel szemben versenyfelügyeleti bírságot kiszabó, valamint a felperest megfelelési program kialakítására és annak igazolására kötelező részeit.
- [28] Elsődlegesen megállapította, hogy a felperes a Kertv. 7/B. § rendelkezésének alkalmazásában JPE gyártó; a rendelkezés pedig az erőfölénnyel visszaélést tiltó versenyjogi szabály, figyelemmel az AB határozat indoklására és a jogalkotói célra is (összefoglalóan: a kisüzemi sörfőzdék piachoz való hozzáféréseinek biztosítása), melyet alátámaszt a Kertv. vonatkozó címe (a JPE vállalkozásokra vonatkozó szabályozás). Mivel nem volt releváns az ügyben a felperes által hivatkozott Alapjogi Charta és az EUMSZ 34. cikke, ezért az előzetes döntéshozatali eljárás indokoltsága sem állt fenn.
- [29] Indokolása szerint az alperes a Kertv. 7/B. §-ának bármely rendelkezése értelmezésénél tévesen indult ki abból, hogy ahhoz szükség van a Horeca egység, a Bt. tényleges beszerzéseinek vizsgálatára. A Kertv. 7/B. §-a ugyanis kizárólag a jognyilatkozatokra tartalmaz előírásokat, nem múltbeli beszerzési arányokra; a jognyilatkozat és a tényleges beszerzés alakulása között nincs törvényi összefüggés, az jogalkalmazással sem hozható létre. Emiatt a jogszabály által előírtaknak való megfelelés csak az adott beszerzésre vonatkozó szerződésben rögzített feltételek alapján ítéltető meg. Ezekből következően nincs jelentősége a Szerződés alapján kialakuló tényleges piaci hatásnak, így az ezt részletező határozati indokolásnak és a megoldási javaslatnak sem. Ezért irreleváns a kereseti vitatásból is az utóbbit támadó érvelés. Miként nem bír relevanciával az ágazati vizsgálatot lezáró jelentésnek a határozattal való összevetése sem.
- [30] A bíróság megállapítása szerint az alperes a Kertv. 7/B. §-a szerinti norma fogalmait helyettesítette a norma tartalmával észszerű kapcsolatba nem hozható fogalmakkal

(ösztönzés), annak többletjelentést tulajdonított, holott az „értelmében” normaszöveg a jognyilatkozat értelmére, annak jelentésére vonatkozik, nem pedig az „ösztönöz” ige szinonimája.

- [31] A jogerős ítélet indokai szerint a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése és az annak megsértéséért felmerülő felelősség kizárólag a JPE gyártó által tett egyoldalú jognyilatkozatokra vonatkozik, amely körbe – a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontját is figyelembe véve – a JPE gyártó által diktált, egyedileg meg nem tárgyalt szerződés/szerződéses feltétel, vagyis általános szerződési feltétel tartozik (Ptk. 6:77. § (1) bekezdése). Ha a feltételt a szerződő felek egyedileg megtárgyalják, az nem vonható a Kertv. 7/B. § hatálya alá.
- [32] Ebből következően az alperes hatásköre is – a de facto (hatás, eredményorientált) helyzetértékelés helyett – a de jure értékelésre terjed ki; csak az egyes szerződéses klauzulák vizsgálhatók abból a szempontból, hogy azok megfelelnek-e a 7/B. § (1) bekezdésének (hiszen a jogsértő jognyilatkozatok az (5) bekezdése értelmében semmisek). Az alperes elvonja a polgári perekben eljáró bíróságok hatáskörét is a jogértelmezésével (a szerződéses feltételek egyenként és összességükben alkalmasak-e a 80% feletti beszerzésre való ösztönzésre), hiszen önkényesen tekint semmisnek olyan szerződéses feltételeket (jognyilatkozatokat), amelyek egyébként a Ptk. 6:86. §-ára tekintettel nem semmisek.
- [33] Rögzítette, hogy az alperes nem indokolta meg, hogy az egyes „ösztönző” kikötések pontosan milyen arányban ösztönözték a Bt.-t a felperes termékeinek 80 % feletti beszerzésére, nem adta indokát annak, hogy az adott jognyilatkozat jelentése miatt az, hogy a gyártó által elvárt beszerzendő tárgyévi mennyiség 80 %-ot meghaladó, nem pedig éppen 80 % vagy annál kevesebb (79 %, stb.). A felperes megalapozottan érvelt azzal, hogy az alperesi téves jogértelmezés oda vezetne (a százalékos beszerzési arány folyamatos változása miatt) egyrészt, hogy a JPE gyártó még egy relatíve alacsony beszerzési vállalás esetén is felelős lehetne a Horeca egység magatartásáért (a vállalástól eltérő tényleges beszerzés esetén). Másrészt az a felperesi hivatkozás is alapos a határozattal szemben, hogy a felperes nem lát rá a Bt.-nek a más piaci szereplőtől való beszerzéseire; harmadrészt a kedvezmények mértékét a mennyiségi vállaláson túl egyéb feltételek is befolyásolhatják.
- [34] A jelen ügyben azt kell egyértelműen tisztázni, hogy a jognyilatkozatot a JPE gyártó egyoldalúan tette-e, mert ha nem, akkor jogsértést a JPE gyártó terhére megállapítani egyáltalán nem lehet. A konkrét esetben az alperes nem bizonyította, hogy a Szerződés egészben vagy részben a felperes egyoldalú jognyilatkozata. A határozat 37. pontjában részletezett szerződéses feltétel törlése éppen arra utal, hogy a Szerződést a szerződő felek egyedileg megtárgyalták (függetlenül attól, hogy az egyébként mintaszerződés volt-e).
- [35] A jogerős ítélet kiemelte, hogy a Bt. piaci magatartásáért, így a Szerződés bármely rendelkezésének megsértéséért a felperest nem terheli semmilyen felelősség, különösen közigazgatási jogi felelősség; a törvény nem szól sem egyetemleges, sem együttes felelősségről, a felperes felelőssége nem objektív. A jognyilatkozat szűken értelmezendő, az tehát nem azonosítható a gazdasági szereplők közötti kereskedelmi kapcsolat lényegében bármely cselekményével. A felelősség felperesre telepítése nem indokolható azzal sem, hogy a felperes a Bt. forgalmáról milyen adatokkal rendelkezik.
- [36] Összegezve megállapította, hogy a jelen esetben a felperes semmilyen egyoldalú jognyilatkozattal nem akadályozta a Bt.-t abban, hogy versenytársak is érdemi kedvezményt adjanak a Bt.-nek a tőlük történő sörbeszerzésekhez kapcsolódóan. Mindezek miatt az a következtetés volt levonható, hogy az alperes a Kertv. 7/B. § (1) bekezdését, valamint a (7) bekezdés b) pontját az Alaptörvény 28. cikkével össze nem egyeztethetően, kiterjesztően értelmezte (felelősség terjedelme), a normaszöveghez nem kapcsolható fogalom (ösztönzés) bevezetésével, és emiatt irreleváns tényeket értékelt (Bt. tényleges beszerzései és értékesítései), egyes tényeket nem tisztázott (pl. egyoldalúság), így indokolása is hiányos volt, aminek okán a határozatnak azon részeit megsemmisítette, amelyek a felperesi

jogsértés megállapítására, a jogkövetkezményekre vonatkoztak. A kereseti érvelés ezeken túli részeit (a megfelelési programra, a jogsértés megtiltására és a bírságszabásra kiterjedő érvek) ugyanakkor relevancia hiányában nem vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem

- [37] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján.
- [38] Indokai szerint a jogerős ítélet iratellenes és téves megállapításokon alapul, a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének, valamint a (7) bekezdés b) pontjának jogszabálysértő, a jogalkotói célt kiüresítő, megszorító értelmezését tartalmazza. Szemben a jogerős ítélettel, a Kertv. 7/B. § (1) bekezdés sérelmét nem a tényleges beszerzési adatok alapján állapította meg, a tényállásban csak ismertette ezeket az adatokat, és a jogi értékelés során ezekre csak annyiban utalt, hogy a felperesnek is fel kellett ismernie, hogy a feltételek összességében 80% feletti beszerzésre ösztönöznek (a határozat rendelkező része, valamint a 121., 123., 124., 127., 135. és 136. pontjai). Ellentétben a jogerős ítélettel, a jognyilatkozatokat nem önmagában a megszüvegezésük alapján kell értékelni, hanem a jelentésük, értelmük, vagyis azon tartalmuk alapján, amelynek megvalósítására irányulnak; továbbá a jognyilatkozat által kiváltható hatás is releváns. Az elsőfokú bíróság a téves és iratellenes ítéleti megállapítása miatt kirekesztette az értékeléséből a határozatnak a kikötések beszerzésre ösztönző voltára vonatkozó indokolási része lényeges és releváns elemeit (határozat 128-136. és 147-149. és 156. pontjai).
- [39] Szemben az ítéletben foglalt jogértelmezéssel, a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjában nem található utalás a Ptk. 6:77. § (1) bekezdése szabályaira; a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése hatálya alá tartoznak mindazon szerződéses kikötések vagy jognyilatkozatok, amelyek a JPE gyártó által meghatározottan, megkövetelten kerülnek a szerződésbe, amit a jogalkotói indokolás is alátámaszt (a jogalkotó cél: JPE gyártók által alkalmazott kizárólagossági kikötések visszaszorítása). Nem az a kérdés, hogy az adott kikötést az üzlet elfogadta-e, hanem az, hogy azt a JPE gyártó alakította-e ki, az üzletnek annak megfogalmazása során milyen mozgástere volt. Az alperes e körben utalt a BDT2013. 3013. számon közzétett eseti döntésre, és a Kúria Kfv.III.37.392/2015/5. számú ítéletében foglaltakra.
- [40] Mivel a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése tartalmi követelményt ír elő (ezt erősíti a „valaminek értelmében” szófordulat jelentése a Magyar nyelv értelmező szótára szerint), ezért a megfelelés vizsgálata is tartalmi vizsgálatot követel (nem a szöveg betű szerinti formális ellenőrzését). A jogalkotó célja a kizárólagossági szerződések visszaszorítása, így a kisebb piaci szereplők (pl. a kisüzemi sörfőzdék) piachoz való hozzáféréseinek az elősegítése volt, és a valóságban a kizárólagosság olyan formában is megvalósulhat, amely hatásában eredményez kizárólagosságot (pl. mennyiségi elvárások, hűségkedvezmények, marketing támogatások, stb.).
- [41] Sérelmezte a bíróságnak azt a megállapítását, mely szerint elvonta a polgári bíróság hatáskörét, mert nem azt állapította meg, hogy a kikötések semmisek. Egyébként ilyen irányú kifogás a keresetlevélben nem volt, mint ahogy olyan sem, hogy ne lehetne az egyes, a beszerzés növelésére alkalmas kikötéseket együttesen vizsgálni. Szemben a jogerős ítélet érvelésével, a jogszabály szövegéből nem következik, hogy be kellene mutatnia, miszerint az egyes kereskedelmi feltételek milyen súllyal járultak hozzá az ösztönözottség kialakulásához.
- [42] Állította, hogy a keresetlevél nem tartalmazott olyan kifogást, amely a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjára, a marasztalt kikötések felperes által kialakított voltára vonatkozott, így a jogerős ítélet a keresetlevélben foglaltakon túlterjeszkedett.

- [43] Álláspontja szerint továbbá az elsőfokú bíróság kirívóan okszerűtlen következtetést vont le a ugyanakkor nem értékelte azt a körülményt, hogy a elvárása nem módosítható eleme volt a szerződésnek; nem értékelte azokat a határozati elemeket sem, amelyek alátámasztják, hogy a jogsértő kikötéseket a felperes alakította ki és alkalmazta. A jogerős ítélet ezért jogsértően állapította meg, hogy az alperes nem bizonyította a kifogásolt feltételek felperes általi meghatározását.
- [44] Az elsőfokú bíróság a felperesi felelősség kapcsán a Szerződés megszegését említi, holott a határozat a felelősségét az általa kialakított ösztönző kikötésekre figyelemmel állapította meg a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének megsértéséért, az üzlet (a Bt.) tényleges beszerzési adatai ezt legfeljebb csak visszaigazolták. A határozatában bemutatta továbbá, hogy miért nem támadható szabadon és nem érhető el bármely versenytárs számára a jogsértőnek minősített kikötés szerinti kötelező mennyiségi elváráson felüli beszerzés.
- [45] Sérelmezte az elsőfokú bíróság sommás megállapítását, mely szerint „a jognyilatkozat szűken értelmezendő”, ennek azonban a bíróság nem adta érdemi indokát. Ez a megszorító értelmezés ellentétes a jogalkotói céllal és az Alaptörvény 28. cikkébe ütközik. Szemben továbbá a jogerős ítéletben foglaltakkal, a Kertv. 7/B. § tilalmi rendelkezéséhez kapcsolódó közigazgatási felelősség objektív jellegű (a Kfv.III.37.863/2022/7. számú kúriai döntés értelmében a fogyasztóvédelmi bíróság objektív jellegű).
- [46] Az alperes megsértett jogszabályi hivatkozásként egyebek mellett a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése, (7) bekezdés b) pontja, a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése, 346. § (5) bekezdése, a Kp. 85. § (1) bekezdése sérelmét jelölte meg.

A felülvizsgálati ellenkérelem

- [47] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, annak jogszerűségére tekintettel.
- [48] A felülvizsgálati kérelemre reagálva előadta, hogy szemben az alperes állításával, a jogerős ítélet megállapításai nem iratellenesek, a kifogásolt megállapítások a tények eltérő értékeléséből adódnak. Az elsőfokú bíróság eleget tett az indokolási kötelezettségnek: levezette, hogy miért jutott arra a következtetésre, hogy a határozat a Kertv. téves értelmezésére visszavezethetően jogsértő. A jogerős ítélet nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmeken sem alperesi hatáskör túllépés megállapítása körében, sem a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjának értelmezése körében.
- [49] Az ügy érdemében kifejtette, hogy az alperes volt az, aki „átírta” a Kertv. 7/B. §-át és a jognyilatkozat fogalmát jogsértő módon tágran értelmezte, a norma szövegéhez olyan jelentéstartalmat társított, ami a Kertv. 7/B. § (1) szövegéből nem következik (ti. ösztönzés). Álláspontja szerint a jogerős ítélet okszerűen és logikusan levezette, hogy a jognyilatkozat értékelésénél nincs lehetőség egyéb tartalmi szempontú értékelésre. Azt is bemutatta, hogy egy szerződés vagy szerződéses feltétel nem tekinthető egyoldalú jognyilatkozatnak és így nem vonható a Kertv. 7/B. § hatálya alá, ha azt a felek megtárgyalták. Az alperes értelmezéséből az következik, mintha a rendelkezés túl a Szerződés más feltételeit nem tárgyalták volna meg a felek, de az alperes ezt az állítását nem bizonyította. Továbbá a Szerződés szövegén kívüli egyéb – jelen esetben az alperes által teljesen önkényesen meghatározott – szempontok vizsgálata azt feltételezi, hogy a felek a megállapodásban írt feltételektől rosszhiszeműen vagy visszaélészerűen eltérnek (szóbeli megállapodás vagy tényleges magatartás útján), de ezt is az alperesnek kell bizonyítania kell, és ilyen bizonyítás nem folyt. Emiatt az alperes nem jogosult a Szerződés szövegétől eltérő körülményre hivatkozni.

- [50] A jogerős ítélet azzal biztosította a norma céljának teljesülését, hogy a normát helyesen értelmezve nem tért el a norma szövegétől, nem társított ahhoz többlettartalmat, és nem fogadta el a jognyilatkozat jogsértően kiterjesztő értelmezését helytállónak.
- [51] Az alperes nem bizonyította a 80 % feletti beszerzésre vonatkozó ösztönzöttséget; iratellenes állításokat tett a mennyiségi elvárás feletti beszerzésekre vonatkozóan és félreértelmezte az ítéletnek azt a megállapítását, hogy a Kertv. 7/B. § (1) bekezdése nem állapít meg egyetemleges vagy együttes felelősséget. A jogerős ítélet nem a felperes felróhatóságának vagy annak hiányának szükségességére utalt az objektív felelősség körében, hanem arra, hogy a felperes nem vonható felelősségre más szereplő esetleges jogsértése miatt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [52] A felülvizsgálati kérelem – az alábbiak szerint – alaptalan.
- [53] A jogerős ítélettel szemben jogszabálysértésre, vagy a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással van helye felülvizsgálatnak [Kp. 115. § (1) bekezdés, 117. § (1) bekezdés], annak kötelező tartalmi eleme a kérelmet megalapozó pontos jogszabályhely, illetve a közzétett kúriai határozat és azon részének megjelölése, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100. § (2) bekezdés b) pont]. A Kúria a jogerős ítéletet – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – csak a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem, és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül [Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése], az eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt [Kp. 120. § (5) bekezdése].
- [54] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges releváns tényeket megfelelően tárta fel, a jogerős ítélet érdemben helytálló döntést tartalmaz, az indokolását azonban módosította a következőkre figyelemmel.
- [55] A Kertv. 7/B. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „sör értékesítésével összefüggésben nem tehető olyan jognyilatkozat, amely értelmében a jognyilatkozat szerinti termék tekintetében a vendéglátó üzlet – ideértve az alkalmi rendezvényen való értékesítést is – vagy szálláshely (a továbbiakban e § alkalmazásában együttesen: italt árusító vendéglátó üzlet) egy naptári évre, illetve az alkalmi rendezvényre vonatkozó összes beszerzésének több mint 80 %-a ugyanazon gyártótól származik.” A Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontja szerint „E § alkalmazásában jognyilatkozat alatt a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó által alkalmazott vagy megkövetelt egyoldalú szerződési kikötést vagy jognyilatkozatot kell érteni.” A Kertv. 7/B. § (8) bekezdés a) pontja értelmében „E § alkalmazásában jelentős piaci erővel rendelkező gyártónak számít a gyártó, ha az adott vállalatcsoport – ideértve a számvitelről szóló törvény szerinti anya- és leányvállalatok összességét – konszolidált éves nettó árbevétele meghaladja sörgyártó esetén a 30 milliárd forintot.”
- [56] A jelen jogvita középpontját a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének értelmezése, a 7/B. §-ban foglalt szabályozás céljának feltárása képezte, ami szorosan összefügg azzal a kérdéssel, hogy ez a szabályozás milyen jellegű előírásokat foglal magában: olyanokat-e, amelyek a hagyományos értelemben vett versenyjogi jellegű rendelkezéseknek tekinthetők vagy sem. Az elsőfokú bíróság a minősítés során a jogerős ítéletének [20] bekezdésében abból indult ki, hogy a Kertv. 7/B. §-a *erőfölénnyel* visszaélést tiltó *versenyjogi* szabály. Az alperes a

határozatából kitűnően úgy vizsgálta az ügyben alkalmazott Kertv. 7/B. §-ának való megfelelést, hogy *magatartást, annak hatását, hatásait* vette alapul (lásd többek között a határozat VI.1. A vizsgált magatartás jogi értékelése címet, a határozat 125., 126., 127. pontjait).

- [57] A Kúria megítélése szerint téves a Kertv. 7/B. §-a szerinti szabályozásnak, a 7/B. § (1) bekezdés megszővegezésére is tekintettel, a hagyományos értelemben vett versenyjogi jellegű rendelkezések közé sorolása, akként való kezelése.
- [58] A versenypolitika egy tágabb fogalom, ez alatt értjük az állami politikák összességét, amelyek a cégeket versenykörülmények közé kényszerítik, biztosítandó a versenynek a jogalkotó által hasznosnak ítélt funkciói megvalósulását. A versenypolitika elsődleges célja a hatékonyság növelése révén a gazdasági fejlődés fenntartása, de emellett egyéb célokat is szolgál; tiltottak az erőfölényes által tanúsított tisztességtelen magatartások; értékesnek tartja a kis- és középvállalkozások jelenlétét a piaci versenyben, védi, kedvezményes szabályokkal segíti azok működését; fontos cél a fogyasztó védelme. Ehhez képest versenyjog alatt a legszűkebb értelemben vett versenyjogi szabályokat értjük, a Tpv. -t, az EUMSZ 101. és 102. cikkeit, az azokhoz közvetlenül kapcsolódó rendeleteket, valamint az ezeket alkalmazó egyedi esetekben hozott határozatokat, ítéleteket [Versenyjog, PPKE JÁK 2010. szerk.: Boytha Györgyné-Tóth Tihamér 27. oldal].
- [59] Ennek a felosztásnak megfelelően a legszűkebb értelemben vett versenyjogi szabályok a piaci szereplők által megvalósuló versenykorlátozást illetően alapvetően két nagy területet fednek le: e körben a Tpv. a versenykorlátozó megállapodások tilalmára és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmára vonatkozó előírásokat tartalmazza (európai uniós alapjai az EUMSZ 101. és 102. cikkei). E két nagy területre vonatkozóan a piacmeghatározás és a piaci erő fogalmai állnak a versenyfelügyelet, a versenyfelügyeleti eljárás középpontjában. Ahogyan a hivatkozott szakirodalom is említi [Versenyjog, PPKE JÁK 2010. szerk.: Boytha Györgyné-Tóth Tihamér 103-104., 107., 156., 164. oldal], mindig a vizsgált magatartás függvényében tételezhető az érintett piac (két eleme: a termékpiac és a földrajzi piac), és az érintett piac teljes körű meghatározásával egyértelműen azonosíthatóak a piac szereplői; mérhetővé válik, hogy e piaci szereplők mekkora részesedéssel rendelkeznek, azaz, hogy eladásai vagy vásárlásai hány százalékát alkotják az összpiaci forgalomnak. Önmagában a piaci erő léte nem feltétlenül jelent versenyjogi problémát, az erőfölényes helyzet létrehozása vagy pusztán léte nem minősül jogellenesnek, csupán az erőfölényes helyzettel való visszaélés; az erőfölényes különleges felelősséggel tartozik azért, hogy magatartásával ne korlátozza a piaci versenyt.
- [60] A Kúria a fentiekből is következően rámutat arra, hogy a Kertv. 7/B. §-a – amely a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó szabályozás keretében került elhelyezésre –, nem tartozik a legszűkebb értelemben vett, vagy hagyományos értelemben vett versenyjog alá, *szabályozásának tárgya eltér* a két nagy versenykorlátozó, -torzító technikát tilalmazó *Tpv. előírások tárgyától*, amelyek a versenykorlátozó megállapodásokat és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést tiltják.
- [61] A Kertv. szabályozási tárgyát, irányát illetően az Alkotmánybíróság is megállapította az AB határozat III.2.2. pontjában {Indokolás [33]-[34]}, hogy „a Kertv. 2006. június 1-jén lépett hatályba, ekkor kerültek újonnan bevezetésre a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó szabályok; a Kertv. hatályba lépésekor a Tpv. 22. §-a rendelkezett a gazdasági erőfölény megállapításának kritériumairól. (...) A Kertv. szerinti jelentős piaci erő a *gazdasági erőfölénytől eltérően* „olyan piaci helyzet, amelynek következtében a kereskedő a beszállító számára termékeinek, illetve szolgáltatásainak a vásárlókhöz való eljuttatása során ésszerűen megkerülhetetlen szerződéses partnerré válik,

illetve vált és forgalmi részesedésének mértéke miatt képes egy termék, termékcsoport piacra jutását regionálisan vagy országosan befolyásolni” [Kertv. hatályba lépésekor 2. § e) pontja, megj.: a vizsgált időszakban 2. § 7. pontja]. A Kertv. jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó fejezetének szabályozási koncepciója szerint a beszállítót védi (...)”.

- [62] A Kertv. módosítását, a módosítás célját illetően az AB határozat a III.2.2. pontjában {Indokolás [35]-[36]} továbbá utalt a Kertv. sörbeszerzések kapcsán érintett, a jelen jogvitát megelőzően hatályban volt 7/B. §-ának szövegére (2020. július 15-től 2020. december 11-ig volt hatályban), a jogalkotó céljára azzal, hogy a jogszabályszerződést „a Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2020. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Kkmt.) állapította meg. A jogalkotói indokolás szerint a Kertv. 7/B. § beiktatásának célja az volt, hogy „lehetőséget teremtsen a [Horeca] piacon a *kizárólagos termékértékesítési szerződések visszaszorítására*”, mivel a Horeca piacon a forgalom döntő hányadát a nagy gyártók kötik le kizárólagos megállapodások megkötésével. A jogalkotó egyik célja, hogy *a kisebb piaci szereplők (pl.: kisüzemi sörfőzdék) nagyobb eséllyel gyakorolhassanak hatást a piacon (...)*; „nem célja betiltani a nagy gyártók által megrendelőik számára biztosított kedvezményeket, illetve az ingyenesen juttatott - reklámhordozó elemet tartalmazó - eszközöknek a biztosítását. (...) *Megtiltotta olyan jognyilatkozat tételét, illetve szerződés megkötését, amellyel, vagy amelyben a vendéglátóhely a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozás tilalma alóli mentesítéséről szóló 205/2011. (X. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vertkr.) 1. § 10. pontja szerinti versenytilalmi kötelezettséget vállal(na)*. Az AB határozat a III.2.2. pontban {Indokolás [38]-[39]} áttérve a Kertv. jelen jogvitában érintett, módosított 7/B. §-ára, rögzítette, hogy „a Kertv. 7/B. §-át 2020. december 12-i hatállyal a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosításáról szóló 2020. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kertvm.) módosította. A Kertvm. indokolása alapján *a jogalkotói cél ugyanaz volt, mint a Kkmt. esetében, „azonban szükséges volt ezen rendelkezések további pontosítása, elősegítve ezzel a vonatkozó rendelkezések alkalmazását, ellenőrizhetőségét, valamint az európai uniós jognak való megfelelést.*” (...) A 7/B. § Kertvm.-mel megállapított szövege nem tartalmaz utalást a Vertkr.-re sem, ehelyett az (1) bekezdés *maga írja körül a tilalom alá tartozó jognyilatkozatot*. (...) A Kertv. 7/B. § (7) bekezdése értelmező rendelkezéseket állapít meg, amely (...) *meghatározza a jognyilatkozat fogalmát* [amelyet a Kkmt.-vel megállapított 7/B. § (1) bekezdése tartalmazott].”

- [63] A Kúria mindezekre tekintettel, az AB határozatban foglalt, idézett levezetés, jogalkotói cél alapján és visszaulva a jelen ítélet [60] bekezdésében írt megállapítására rögzíti, hogy a Kertv. jelen jogvitában releváns, 2020. december 12-től hatályos 7/B. §-a, *figyelemmel a 7/B. § (1) bekezdésének megszövegezésére is, a szélesebb értelemben vett versenypolitikához kapcsolódik* a sörbeszerzések terén, amikor is a szabályozás a kizárólagossági szerződések visszaszorításának célját és a kisebb piaci szereplők, kisüzemi sörfőzdék piachoz jutási esélyének segítését mint célt összekapcsolja, körülírva a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó és az üzlet relációjában a tilalom alá tartozó jognyilatkozatot. A legszűkebb értelemben vett versenyjogi szabályok megsértésének versenyfelügyeleti eljárásban történő vizsgálata során minden esetben megtörténik az érintett piac (érintett termékpiac és földrajzi piac) meghatározása, a piaci szereplők teljes körű feltárása, ezek nélkül nem vizsgálható a piaci *magatartás, annak tényleges vagy potenciális hatása*. Az ilyen vizsgálat tehát piacmeghatározást feltételez. Ugyanakkor a jelen ügyben, a Kertv. 7/B. §-a szerinti sörbeszerzésre vonatkozó jognyilatkozat, az azzal kapcsolatos esetleges jogsértés versenyfelügyeleti eljárásban történő vizsgálata során az alperes piacmeghatározást nem vitatottan nem végzett, nem mutatta be az érintett piacot, azt nem elemezte. (Nem tartozik

szorosan a tárgyhoz, de megjegyzést érdemel, hogy az ágazati vizsgálatról szóló jelentésben a GVH rögzítette az érintett piac szereplőinek, szerkezetének és működésének a bemutatását).

- [64] A Kúria a jelen ügyben a fentiek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ugyan tévesen indult ki abból, hogy a Kertv. 7/B. §-a erőfölénnyel visszaélést tiltó versenyjogi szabály, mivel a jelentős piaci erő a gazdasági erőfölénytől eltérő helyzet, valamint a szabályozás nem tartozik a legszűkebb értelemben vett versenyjog alá, de a döntése érdemben helytálló a 7/B. § (1) bekezdésének értelmezése körében, mert nem a magatartás, nem annak hatásai a vizsgálандók. Azt kell vizsgálni – és ezt helyesen állapította meg a jogerős ítélet –, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó és az italt árusító vendéglátó üzlet között volt(ak)-e olyan kikötés(ek), amely(ek)nek tartalma szerint a vendéglátó üzlet naptári évre vonatkozó összes beszerzésének több mint 80%-a ugyanazon gyártótól származik.
- [65] Ebből következően a jogerős ítélet abban a kérdésben is jogszerűen, a 7/B. § (1) bekezdése megfelelő értelmezésével foglalt állást, hogy e jogszabályi rendelkezés betartása, az annak való megfelelés kizárólag az adott beszerzésre vonatkozó kikötések alapján ítélt meg. A jelen esetben az alperes a Szerződésben rögzített releváns feltételeket a határozatában részletesen ismertette, a jogerős ítélet a tényállási részben ezt összefoglalóan bemutatta, az egyes kikötések szövegszerű megfogalmazását illetően a peres felek között nem volt vita, így az elsőfokú bíróság ezeket a tényállási elemeket elfogadhatta az ítéltetése alapjául. A vita abban alakult ki, hogy a felperes és a Bt. közötti üzleti kapcsolat, együttműködés ezeken – a kikötéseken – túlmutató tényezőit vizsgálhatta-e és értékelhette-e az alperes a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének való megfelelés szempontjából, így a Bt. tényleges beszerzésének az alakulását, lényegében a Szerződés alapján kialakuló tényleges piaci hatást.
- [66] A Kúria visszautalva a jelen ítélet [63] bekezdésében írt álláspontjára, hangsúlyozza, hogy a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének való megfelelés körében – figyelemmel a normaszövegnek tulajdonítható jelentéstartalomra – nem vizsgálандó, hogy a Bt. tényleges beszerzési adatai hogyan alakultak, vagy, hogy a Szerződésnek milyen tényleges piaci hatása volt. Ezért egyetértett egyrészt a jogerős ítélet [22] bekezdésében foglaltakkal, miszerint az alperes tévesen indult ki abból, hogy a Kertv. 7/B. §-a szerinti szabályozás értelmezésénél szükség van a Bt. tényleges beszerzéseinek vizsgálatára, mert csak a kikötések alapján ítélt meg a normának való megfelelés. Másrészt osztotta a jogerős ítélet [23] bekezdésében írt azon bírói megállapításokat, melyek szerint: 1. a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésében foglalt jogi normát semmilyen többletjelentéssel nem lehet felruházni, még az „értelmében” kifejezésre tekintettel sem, az „értelmében” a jognyilatkozat jelentésére vonatkozó kifejezés, nem pedig az „öszönöz” ige szinonimája; 2. az alperes hatásköre is a de facto (hatás-, eredményorientált) helyzetértékelés helyett a de jure értékelésre terjed ki. A Kúria egyrészt kiemeli, hogy szemben az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásoltakkal, az „értelmében” kifejezés nem feleltethető meg annak, hogy a jogalkalmazás során valaminek az eredményére (tényleges hatás), vagy valamire való alkalmasságára (potenciális hatás, „öszönzés”) kellene vagy lehetne figyelemmel lenni. Másrészt a jogerős ítélet a fenti megállapításával nem tartotta kizártnak a tartalmi vizsgálatot a kikötések, a felperesi JPE gyártó által kialakított, Szerződésbe épített feltételek tekintetében. A megállapítással az elsőfokú bíróság csak értelmezte a tartalmi vizsgálat korlátait, rögzítve, hogy annak a jogszabályi keretek között kell történnie, a JPE gyártó által alkalmazott jognyilatkozat jelentéséből kiindulva, ahhoz kötöten. Nem állapítható meg az alperes által felvetett iratellenesség sem, mert az elsőfokú bíróság a jogszabály szövege és a releváns tények alapján az alperesétől eltérő értékelést tett, és ebből adódott, hogy a határozat vonatkozó indokolását nem fogadta el, nem azt tette a saját indokolása kiindulópontjává vagy alapjává.

- [67] Alaptalan ezáltal az az alperesi érvelés, hogy a jogerős ítélet a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének olyan megszorító értelmezését adja, amely a jogszabályhelyhez fűzött jogalkotói célt kiüresíti, és sérti az Alaptörvény 28. cikkét is. A Kúria hangsúlyozza, hogy a felperes által is hivatkozott, a jogértelmezésre vonatkozó, kialakult bírói joggyakorlat (többek között Kfv.IV.37.466/2021/8., Kfv.IV.37.234/2023/8. számú kúriai eseti döntések) alapján a jogértelmezés során alapvetően a jogszabály szövegéből kell kiindulni, a jogszabály értelmezése során kiegészítő értelmezési szempontként figyelembe vehető a jogszabály preambuluma, illetve annak előterjesztője által tett indokolása – mint a jogalkotói szándék feltárásának eszköze –, azonban a jogszabály szövege kell, hogy irányadó maradjon, ellenkező esetben a jogértelmezés *contra legem* jogalkalmazáshoz vezethet. A Kúria eljáró tanácsa kiemeli, hogy a jelen esetben sem lehet a jogszabály szövegétől eloldottan az indokolást szem előtt tartva eljárni a jogértelmezés során. A jogalkotó – előterjesztői indokolásban megjelenő – feltehető szándékának a figyelembevétele mellett sem tulajdonítható olyan jelentéstartalom a Kertv. 7/B. §-ában foglalt szabályozásnak, mint amit az alperes azonosított. Nem levezethető a jogszabály szövegéből és a jogalkotói célból - a kizárólagossági szerződések visszaszorítása és a kisebb gyártók piachoz való hozzáférése célokból - az a jogértelmezés, hogy a kikötések *eredménye* (tényleges hatása) lenne a megközelítési alapja a jognyilatkozatokkal kapcsolatos jogsértés megállapításának. Az alperes a saját értelmezését a felülvizsgálati eljárás során tartott tárgyaláson is úgy fogalmazta meg, hogy minden olyan kikötést tilalmaz a norma, amelynek eredménye a 80 % feletti részesedés, és ilyen szerződéses kikötéseket vizsgált, majd minősített jogsértőnek. A Kúria ezzel szemben kiemeli, hogy a vizsgált jogszabályi rendelkezések megszővegezéséből nem következik, hogy be lehetne avatkozni a tényleges beszerzésekbe, vagy befolyásolni lehetne a tényleges értékesítéseket és beszerzéseket. A cél a kizárólagos termékértékesítési szerződések visszaszorítása volt, mivel a tapasztalatok szerint a jelentős piaci erővel rendelkező gyártók kötötték le a piacon a forgalom döntő hányadát a kizárólagos megállapodások megkötésével, és a jogalkotó a Kertv. 7/B. §-a hatályos szövegének megalkotásával ezt a versenyt korlátozó hatást kívánta csökkenteni a kisebb piaci szereplők, a kisüzemi sörfőzdék javára, így a sörbeszerzésre vonatkozó jognyilatkozatokban alkalmazható, ugyanazon gyártótól származó termékek beszerzési arányának határát 80 %-nál húzta meg.
- [68] Az előző kérdéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság továbbá azt is helytállóan állapította meg a jogerős ítélet [26] bekezdésében, hogy magának a jognyilatkozatnak a fogalma is szűken értelmezendő, az nem azonosítható a gazdasági szereplők közötti kereskedelmi kapcsolat lényegében bármely cselekményével, mint ahogy az alperes tette. Az alperes a felülvizsgálati kérelemben kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ezen megállapítása sommás, sérti az indokolási kötelezettséget. A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellő indokát adta a megállapításának, amikor az alperesi jogértelmezést összefoglalva, arra reflektálva és az előzőekben vizsgált kérdéssel összefüggésben (jognyilatkozat eredménye, hatása értékelhetőségének kizártsága, hatás-, eredményorientált helyzetértékelés kizártsága) fogalmazta meg a következtetését, ezzel nem sértette meg a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdését. Az alperes többek között a határozat 121., 123. és 128. pontjaiban fejtette ki, hogy a jognyilatkozat tágran értelmezendő nemcsak a Horeca megállapodás, Szerződés, annak mellékletei vizsgálandók a jognyilatkozatokkal kapcsolatos jogsértés vonatkozásában, hanem az ezek végrehajtását szolgáló tranzakciók (úgy mint a felperes sörtermékeinek a Bt. általi, nagykereskedők útján történő beszerzésének felperes által befolyásolt egyes feltételei is); a tényleges sörbeszerzéseket mint adásvételi szerződéseket nem en bloc, hanem annyiban tekintette relevánsnak, amennyiben azok feltételeire, körülményeire a felek, különösen a felperes befolyással bírtak. Az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet [26] bekezdésében lényegében erre utalt vissza, amikor a

kereskedelmi kapcsolat bármely cselekményének a vizsgálhatósága helyett a szűk értelemben vett jognyilatkozatot találta csak értékelhetőnek.

- [69] A Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság fenti álláspontjával, azzal, hogy a jognyilatkozat szűken értelmezendő. Ugyanakkor a jogerős ítélet indokolásának az egyoldalú jognyilatkozattal kapcsolatos okfejtését az alábbiak szerint pontosítja, módosítja.
- [70] A Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontja kimondja, hogy e § alkalmazásában jognyilatkozat alatt a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó által alkalmazott vagy megkövetelt egyoldalú szerződési kikötést vagy jognyilatkozatot kell érteni. Ezt a rendelkezést együtt kell értelmezni tehát a 7/B. § (1) bekezdésével, amely a tilalmazott jognyilatkozatot írja körül. Az AB határozat ezzel összefüggésben rögzítette, hogy önmagában az, hogy a Kertv. 7/B. § szerinti jognyilatkozat értelmezése kérdést vet fel a Ptk. jognyilatkozatra vonatkozó szabályaira figyelemmel, nem haladja meg a jogalkalmazó megengedett értelmezési kompetenciáját; az eljáró bíróság az előtte folyamatban lévő ügy körülményei alapján maga állapíthatja meg, hogy az adott jogviszonyra a Kertv. 7/B. §-ának hatálya – a Ptk. szabályaira figyelemmel – kiterjed-e. A Kúria álláspontja szerint abban a kérdésben, hogy a JPE gyártó által alkalmazott vagy megkövetelt egyoldalú szerződési kikötés vagy jognyilatkozat vizsgálható-e e szabályozás alapján, nem annak van jelentősége, hogy az adott kikötést, kikötéseket a felek megtárgyalták-e, vagy a Bt. alkupozícióban volt-e annak vagy azok kialakításánál. Annak ténye bír jelentőséggel, hogy a JPE gyártó oldaláról, vagyis a felperes oldaláról érkező, általa megszabott vagy kezdeményezett - ilyen értelemben egyoldalú - kikötésről, kikötésekről van-e szó, mert ezek vizsgálhatók e szabályozás alapján. Amennyiben ezek szerződéses formában öltönek testet - ahogy a jelen esetben is -, akkor mint szerződési kikötések tartoznak a Kertv. 7/B. §-ának hatálya alá. A Kúria ezért a jogerős ítélet indokolása [23] bekezdésének 3. és 4. mondatát (egyedileg meg nem tárgyalta szerződésre, általános szerződési feltételre utalás, az egyedileg megtárgyalta jellegre utalás) mellőzi, valamint a jogerős ítélet indokolásának [25] bekezdését (ti. többek között az egyoldalúság bizonyítása) sem tartja fenn.
- [71] A perbeli ügyben tehát a Szerződésben, annak mellékleteiben foglalt kikötések vizsgálhatók voltak. Ezek vizsgálata alapján azonban, a Kertv. 7/B. § (1) bekezdésének jogszabályi szövegét alapul véve, - figyelemmel a jelen ítélet [66] és [68] bekezdésében kifejtett kúriai jogértelmezésre -, nem állapítható meg jogsértés a felperes terhére: a Szerződés, annak mellékletei alapján nem voltak azonosíthatók olyan egyoldalú kikötések, amelyek arról rendelkeztek volna, azt írták volna elő, hogy a Bt. (üzlet) az egy naptári évre vonatkozó összes beszerzésének több mint 80 %-át a felperestől szerezze be. Érdemben ezzel megegyező döntést hozott az elsőfokú bíróság is a jogerős ítéletében. Miután az „ösztönzés” kapcsán az elsőfokú bíróság és a Kúria is megállapította, hogy nem lehet megközelítési alapja a jognyilatkozatokkal kapcsolatos jogsértés vizsgálatának, ahogy a tényleges beszerzések mint eredmények sem, szükségtelenné vált a jogerős ítélet indokolásának az a része, amely az „ösztönző” kikötések arányának alperesi általi feltárásának hiányát, az ezzel kapcsolatos alperesi indokolás hiányát, a felperesnek a másik szerződő fél magatartásáért való közigazgatási jogi felelősségének kizártságát taglalja, ezért a Kúria nem tartja fenn a jogerős ítélet indokolásának [24] bekezdését, [26] bekezdésének 1. és 2. mondatát, [27] bekezdésének azt a fordulatát, hogy az alperes „tényeket (pl. egyoldalúság) nem tisztázott és ebből fakadóan az indokolása is hiányos volt”. Utóbbiak {[27] bekezdés egyes részei} mellőzését az is indokolta - és erre helytállóan mutatott rá a felülvizsgálati kérelem -, hogy eljárási jogszabálysértés megállapítására e körben nem került sor a jogerős ítéletben, a tényállás tisztázott volt; az eltérő anyagi jogi értékelés miatt került sor a határozat felperesre vonatkozó részeinek megsemmisítésére.

- [72] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az alperes terhére rótt a polgári bíróság hatáskörének elvonását. A Kúria hangsúlyozza, hogy amennyiben a jelen ügyben azonosítható lett volna olyan egyoldalú kikötés a szerződésben vagy más jognyilatkozatban, amely a Kert. 7/B. §-a alapján a tilalom körébe esett volna, arra a 7/B. § (5) bekezdése maga kimondja, hogy semmis. Ebből következően az, ha ilyen esetben az alperes jogsértést állapít meg (ti. a jognyilatkozat nem felel meg a 7/B. § (1) bekezdésében foglaltaknak), azzal nem vonja el a polgári bíróság hatáskörét. Az elsőfokú bíróság megállapítása ezért szükségtelen, így a Kúria a jogerős ítélet indokolása [23] bekezdésének utolsó mondatát mellőzi.
- [73] A Kúria megvizsgálta az alperesnek a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés kapcsán kifejtett érvelését, de azt nem találta megalapozottnak. Az alperes e körben sérelmezte, hogy a kereseti kérelem nem tartalmazott jogsérelmet a hatáskörelvonás kapcsán és a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjával kapcsolatban sem, mert álláspontja szerint az utóbbi esetében a felperes nem vitatta, hogy az alperes által kifogásolt kikötéseket ő alakította ki. A Kúria egyrészt rámutat arra, hogy hivatalból jár el a bíróság, amikor azt vizsgálja, hogy az alperes vagy a hatóság hatáskörében járt-e el: a Kp. 85. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bíróság hivatalból veszi figyelembe, ha a közigazgatási cselekmény nem tartozik az eljáró hatóság hatáskörébe. Az elsőfokú bíróság ezért jogosult volt hivatalból vizsgálni, hogy az alperes hatáskörében járt-e el, nem történt-e hatáskörtúllépés a részéről, ezért a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés e kérdésben alappal nem merült fel. A polgári bíróságok hatáskörének elvonásával kapcsolatos megállapításra pedig a Kúria az ítélete [72] bekezdésében kitért. A Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjával kapcsolatos alperesi kifogás is alaptalan, e vonatkozásban sem állapítható meg a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés. A felperes a keresetlevelében az egyoldalúságot vitatta, noha nem kifejezetten a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontjának megjelölésével, hanem többek között azzal, hogy kifogásolta: az alperes tévesen állapította meg, miszerint egyoldalúan határozná meg a Bt. számára, hogy milyen sört szerezhet be a mennyiségi vállaláson felül, így megalapozatlan azon érvelés, hogy az együttműködés kereteit csak a felperes alakította ki (keresetlevel 129. pontja). A jogsérelmet ezáltal a felperes megjelölte, annak elsőfokú bíróság általi megvizsgálásához nem hiányzott az, hogy a felperes ehelyütt nem tüntette fel a Kertv. 7/B. § (7) bekezdés b) pontját, a bíróság a jogsérellem megjelöléséhez van kötve, az határozza meg a kereseti kérelem és egyben a bíróság vizsgálatának az irányát. Ebben a körben a felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan utalt a kialakult bírói joggyakorlatra, ennek részeként a Kfv.III.37.998/2019/10. számú kúriai eseti döntésre. Ebben a határozatában a Kúria rámutatott arra, hogy az sem minősül a kereseten történő túlterjeszkedésnek, ha a felperes által megjelölt jogsérellem vizsgálatakor az eljáró bíróság nem a keresetlevelben megjelölt jogszabálysértések, hanem az általa beazonosított jogszabályi rendelkezések mentén vizsgálta a támadott döntést.
- [74] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket nem sérti, ezért a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján azt - az indokolás módosításával - hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [75] *A sörbeszerzés terén a jelentős piaci erővel rendelkező gyártó által egyoldalúan alkalmazott vagy megkövetelt szerződési kikötése vagy jognyilatkozat Kertv. 7/B. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfelelése tekintetében a jognyilatkozat hatása, eredménye nem vizsgálható és nem értékelhető.*

Záró rész

- [76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115 § (2) bekezdése alapján irányadó Kp. 107. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson bírálta el.
- [77] A Kúria a pervesztes alperest kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (1)-(3) bekezdése alapján. A perköltség összegét a Kúria mérséklés iránti kérelem hiányában, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel, a felszámított-tal egyezően állapította meg.
- [78] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad a Kp. 35. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó, a Pp. 102. § (6) bekezdésének megfelelően, az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentességre figyelemmel.
- [79] Az ítélet ellen a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116.§ d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. október 16.

dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.
előadó bíró

dr. Darák Péter s.k.
bíró

dr. Demjén Péter s.k.
bíró

dr. Stefancsik Márta s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő